

fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin kurallara İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda yer almayan bir maliyet unsuru için fiyat farkı hesaplanması mümkün olmadığı

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 8'inci maddesinde "Sözleşme türlerine göre fiyat farkı verilebilmesine ilişkin esas ve usulleri tespiti Kamu İhale Kurumunun teklifi üzerine (Değişik ibare: 02/07/2018-KHK-700/140 md.; yürürlük:09/07/2018) Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Sözleşmelerde yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz.

(Ek fıkra: 11/09/2014-6552-13 md.) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca ihale edilen işlerde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 2 nci maddesinde tanımlanan asıl işveren-alt işveren ilişkisi çerçevesinde alt işveren tarafından münhasıran bu Kanun kapsamına giren kamu kurum ve kuruluşlarına ait işyerlerinde çalıştırılan işçileri kapsayacak olan toplu iş sözleşmeleri; alt işverenin yetkilendirmesi kaydıyla merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin üyesi bulunduğu kamu işveren sendikalarından

birisi tarafından 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümlerine göre yürütülür ve sonuçlandırılır. Toplu iş sözleşmesinin kamu işveren sendikası tarafından bu fıkraya göre sonuçlandırılması hâlinde, belirlenen ücret ve sosyal haklardan kaynaklanan bedel artışı kadar idarece fiyat farkı ödenir. Kamu işveren sendikası tarafından yürütülmeyen ve sonuçlandırılmayan toplu iş sözleşmeleri için fiyat farkı ödenemez, 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası esas alınarak asıl işveren sıfatından dolayı ücret farkına hükmedilemez ve asıl işveren sıfatıyla sorumluluk yüklenemez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belirlenir.

...” hükmü yer almaktadır.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar’ın 5’inci maddesinde “(1) Fiyat farkı aşağıdaki formüllere göre hesaplanır:

a) Sağlık Uygulama Tebliğinde fiyatları belli olan teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımlarında;

$$F = A_n \times B \times [(S_n/S_o) - 1]$$

b) Elektronik haberleşme hizmeti alımlarında;

$$F = A_n \times B \times [(E_n/E_o) - 1]$$

c) Diğer hizmet alımlarında;

$$F = A_n \times B \times (P_n - 1)$$

(Değişik formül: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022)

$$P_n = a_1 + a_2 \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{A_{Yn}}{A_{Yo}} + b_2 \frac{Y_n}{Y_o} + b_3 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

(2) Formüllerde yer alan;

a) F: Fiyat farkını (TL),

b) B: 0,90 sabit katsayısını,

c) A_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemlerinin sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

ç) P_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a_1 , a_2 , b_1 , b_2 , (E_k ibare: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) b_3 ve c

değerlerinin ağırlık oranlarını temsil eden katsayıların yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

d) a1: Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin ağırlık oranını temsil eden ve 6 ncı maddeye göre fiyat farkı hesaplanan sabit bir katsayıyı,

e) a2: Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılmayan işçiliklerin ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

f) b1: Akaryakıtın ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

g) (Değişik bent: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) b2: Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

ğ) (Ek bent: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) b3: Malzeme veya diğer hizmetlerin ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı

h) c: Makine ve ekipmanın amortismanına ilişkin ağırlık oranını temsil eden sabit bir katsayıyı,

ı) So: Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan ve ihale tarihinin içinde bulunduğu ayda geçerli fiyatı,

i) Sn: Sağlık Uygulama Tebliğinde yer alan ve sözleşmeye göre hizmetin gerçekleştirilmesi gereken ayda geçerli fiyatı,

j) Eo: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksleri-Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar Tablosunda yer alan ve ihale tarihinin içinde bulunduğu ayda geçerli ortalama fiyatı,

k) En: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan 2003=100 Temel Yıllı Tüketici Fiyatları Endeksleri-Madde Sepeti ve Ortalama Fiyatlar Tablosunda yer alan ve sözleşmeye göre hizmetin gerçekleştirilmesi gereken ayda geçerli ortalama

fiyatı,

ifade eder.

(3) (Değişik fıkra: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) Ağırlık oranlarına ilişkin sabit katsayıların, işin niteliğine ve işte kullanılan girdilere uygun biçimde toplamı bire (1.00) eşit olacak şekilde belirlenerek ihale dokümanında gösterilmesi ve her sabit katsayı için dördüncü fıkraya göre hesaplamaya esas endeksin belirlenmesi zorunludur. Katsayıların belirlenmesinde öncelikle a2, b1, b2, b3 ve c katsayıları belirlendikten sonra bunların toplamı birden çıkarılarak bulunan sayı a1 katsayısı olarak alınır.

(4) Formüldeki temel endeksler (o) ve güncel endeksler (n)'den;

a) İo, İn: İşçilikle ilgili temel asgari ücreti ve güncel asgari ücreti,

b) (Değişik bent: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) AYo: Akaryakıt ürünleri için ihale tarihindeki satış fiyatını,

AYn: Akaryakıt ürünleri için uygulama ayına ait ortalama satış fiyatını,

c) Go, Gn: İhale konusu hizmet kapsamında yer alan malzeme ve diğer hizmetler için fiyat farkı hesabına esas sayı veya sayıları,

ç) (Değişik bent: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) Yo, Yn: Diğer katı ve sıvı yakıtlar için, Endeks

Tablosunun 19 numaralı “Kok ve Rafine Petrol Ürünleri”, 19.1 numaralı “Kok Fırını Ürünleri”, 19.2 numaralı “Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri” sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

d) (Ek bent: 24/02/2022-31760 R.G./2. md.; yürürlük: 26/03/2022) Mo, Mn: Makine ve ekipmana ait amortisman için, Endeks Tablosunun 28 numaralı “Makine ve Ekipmanlar b.y.s.”, 28.1 numaralı “Genel Amaçlı Makineler”, 28.2 numaralı “Diğer Genel Amaçlı Makineler”, 28.3 numaralı “Tarım ve Ormancılık Makineleri”, 28.4 numaralı “Metal İşleme Makineleri ve Takım Tezgahları”, 28.9 numaralı “Diğer Özel Amaçlı Makineler” sütunundaki sayılardan ilgisine göre uygun olan birini veya birkaçını,

ifade eder.” düzenlemesi, anılan Esaslar’ın 6’ncı maddesinde “(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.

(2) İhale dokümanında sözleşme kapsamında çalıştırılacak personele brüt asgari ücretin belli bir yüzde fazlası oranında ücret ödenmesi öngörülmüş ise, uygulama ayında fiilen ödenen ücret üzerinden fiyat farkına esas olacak brüt maliyet bulunur ve fiyat farkı, bu maliyete asgari ücretteki brüt artış oranı uygulanarak hesaplanır. Ulusal bayram ve genel tatil günleri ile fazla çalışma ücretiyle ilgili olarak bu fıkraya göre belirlenen ücret esas alınarak fiyat farkı hesaplanır.

(3) Uygulama ayına ilişkin aylık ücret bordrosunda belirtilen kısa vadeli sigorta kolları prim oranı ile idari şartnamede idarece öngörülen kısa vadeli sigorta kolları prim oranı arasında farklılık olması halinde, bu değişiklik fiyat farkı

hesabında dikkate alınır.” düzenlemesi, aynı Esaslar’ın 7’nci maddesinde “Bu Esaslara tabi hizmet alımı ihalelerinde fiyat farkı uygulanabilmesi için söz konusu işlerin ihalelerine ilişkin idari şartname ve sözleşmelerde bu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanacağına belirtilmiş olması gerekir. Bu hizmet alımı ihalelerinde aşağıdaki hususlar çerçevesinde düzenleme yapılır.

a) Sözleşme süresi 365 takvim gününü aşan hizmet alımlarında tüm girdiler için fiyat farkı hesaplanacağına ilişkin düzenlemeye yer verilmesi zorunludur.

b) Sözleşme süresi 365 takvim gününü aşmayan;

1) İhale dokümanında personel sayısı belirlenerek haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılacağı düzenlenen hizmet alımlarında, sadece 6 ncı maddeye göre veya idarelerin takdirine bağlı olarak tüm girdiler için fiyat farkı hesaplanacağına ilişkin düzenlemeye yer verilir.

2) Diğer hizmet alımlarında tüm girdiler için fiyat farkı hesaplanacağına ilişkin düzenlemeye yer verilebilir.

...” düzenlemesi bulunmaktadır.

İdari Şartname’nin 46’ncı maddesinde “Madde 46 – Fiyat farkı

46.1. İhale konusu iş için sözleşmenin uygulanması sırasında aşağıdaki esaslara göre fiyat farkı hesaplanacaktır.

46.1.1. Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B_n (P_n - 1)$$

$$P_n = a_1 + a_2 \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{A_n}{A_o} + b_2 \frac{Y_n}{Y_o} + b_3 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

Formülde yer alan;

F: Fiyat farkını (TL),

B: 0,90 sabit katsayısını,

A_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemlerinin sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

P_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a_1 , a_2 , b_1 , b_2 , b_3 ve c değerlerinin ağırlık oranlarını temsil eden katsayıların yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

ifade eder.

Endeks tablosu: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosudur.

Formüldeki sabit katsayılar ile temel endeksler(o) ve güncel endeksler(n):

Katsayı		Endeks	
a1 (Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin ağırlık oranı)	0,23		Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre hesaplanacaktır.
a2 (Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılmayan işçiliklerin ağırlık oranı)	0		
b1 (Akaryakıtın ağırlık oranı)	0		
b2 (Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranı)	0		
b3 (Malzeme veya diğer hizmetlerin ağırlık oranı)	0,76	Go, Gn	Malzemeli yemek hizmeti alımlarında Endeks tablosunun 10 numaralı "Gıda Ürünleri" endeksinin alt endeksi: 3026,67

c (Makine ve ekipmanın amortismanına ilişkin ağırlık oranı)	0,01	Mo, Mn	Endeks tablosunun 28 numaralı "Makine ve ekipmanlar b.y.s." sütunundaki sayı
---	------	--------	--

Fiyat Farkı Açıklamaları

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda değişiklik yapan Esaslar uyarınca fiyat farkı verilecektir. Yürürlükteki 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6ncı maddesine göre işçilik ücretleri için fiyat farkı verilecektir. İşçilerin yol ücretinde Ankara EGO'nun belirlediği Akıllı Kart Bir Biniş Ücreti (Tam) ve Akıllı Kart Bir Biniş Ücreti (Tam Aktarma) değişim oranı ile fiyat farkı hesaplanacaktır." düzenlemesi yer almaktadır.

Sözleşme Tasarısı'nın 14'üncü maddesinde "Madde 14 – Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanması şartları

14.1. Yüklenici, gerek sözleşme süresi, gerekse uzatılan süre içinde, sözleşmenin tamamen ifasına kadar, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerde artışa gidilmesi veya yeni mali yükümlülüklerin ihdası gibi nedenlerle fiyat farkı verilmesi talebinde bulunamaz.

14.2. Bu sözleşme kapsamında yapılan işler için fiyat farkı

hesaplanacaktır.

Fiyat farkı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$F = A_n \times B_x (P_n - 1)$$

$$P_n = a_1 + a_2 \frac{I_n}{I_o} + b_1 \frac{A_{Yn}}{A_{Yo}} + b_2 \frac{Y_n}{Y_o} + b_3 \frac{G_n}{G_o} + c \frac{M_n}{M_o}$$

Formülde yer alan;

F: Fiyat farkını (TL),

B: 0,90 sabit katsayısını,

A_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte; birim fiyatlı işlerde uygulama ayında gerçekleşen iş kalemlerinin sözleşme fiyatlarıyla çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL), götürü bedel işlerde ise uygulama ayında gerçekleşen ilerleme yüzdesiyle sözleşme bedelinin çarpılması sonucu bulunan tutarı (TL),

P_n : İlk geçici hakedişte ($n=1$) olmak üzere (n) inci hakedişte, fiyat farkı hesabında kullanılan temel endeksler ve güncel endeksler ile a_1 , a_2 , b_1 , b_2 , b_3 ve c değerlerinin ağırlık oranlarını temsil eden katsayıların yukarıdaki formüle uygulanması sonucu bulunan fiyat farkı katsayısını,

ifade eder.

Endeks tablosu: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından aylık yayımlanan yurt içi üretici fiyat endeksi, 2003=100, CPA 2008 kısım, bölüm ve gruplarına göre tarihsel seri tablosudur.

Formüldeki sabit katsayılar ile temel endeksler(o) ve güncel

endeksler(n):

Katsayı		Endeks	
a1 (Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılan işçiliklerin ağırlık oranı)	0,23		Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6 ncı maddesine göre hesaplanacaktır.
a2 (Haftalık çalışma saatinin tamamı idarede kullanılmayan işçiliklerin ağırlık oranı)	0		
b1 (Akaryakıtın ağırlık oranı)	0		
b2 (Diğer katı veya sıvı yakıtların ağırlık oranı)	0		
b3 (Malzeme veya diğer hizmetlerin ağırlık oranı)	0,76	Go, Gn	Malzemeli yemek hizmeti alımlarında Endeks tablosunun 10 numaralı "Gıda Ürünleri" endeksinin alt endeksi: 3026,67

c (Makine ve ekipmanın amortismanına ilişkin ağırlık oranı)	0,01	Mo, Mn	Endeks tablosunun 28 numaralı "Makine ve ekipmanlar b.y.s." sütunundaki sayı
---	------	--------	--

Fiyat Farkı Açıklamaları

4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda değişiklik yapan Esaslar uyarınca fiyat farkı verilecektir. Yürürlükteki 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6ncı maddesine göre işçilik ücretleri için fiyat farkı verilecektir. İşçilerin yol ücretinde Ankara EGO'nun belirlediği Akıllı Kart Bir Biniş Ücreti (Tam) ve Akıllı Kart Bir Biniş Ücreti (Tam Aktarma) değişim oranı ile fiyat farkı hesaplanacaktır.

14.3. Sözleşmede yer alan fiyat farkına ilişkin esas ve usullerde sözleşme imzalandıktan sonra değişiklik yapılamaz." düzenlemesi yer almaktadır.

İdari Şartname'nin 46'ncı ve Sözleşme Tasarısı'nın 14'üncü maddesinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar çerçevesinde fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin düzenlemelere yer verildiği, aynı maddelerde ihale konusu işte çalışması öngörülen personel için de ayrıca yol ücretinde meydana gelecek değişiklikler için Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü tarafından belirlenecek güncel bilet bedeli esas alınarak fiyat farkı hesaplanacağını belirtildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin kurallara 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'da yer verilmiş ve bir hizmet alımında hangi bileşenler için fiyat farkı hesaplanabileceği Esaslar'ın 5'inci maddesinde detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Esasların 6'ncı maddesinde ise ihale konusu işte tam zamanlı çalışan personel için asgari ücrette meydana gelecek değişiklik sebebiyle fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin kurallara yer verilmiştir. Bununla birlikte, anılan Esaslar'da ihale konusu işlerde çalışan personele ödenen yol ücreti için fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla, konuya ilişkin düzenlemeleri içeren Esaslar'da yer almayan bir maliyet unsuru için fiyat farkı hesaplanması mümkün olmadığından, başvuru sahibinin iddiasında haklı ve itirazın şikâyeteye konu doküman düzenlemelerinin mevzuata aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Toplantı No	: 2023/061
Gündem No	: 34
Karar Tarihi	: 20.12.2023
Karar No	: 2023/UH.II-1576